No. 2221 Zaterdag 31 Juli 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Koloniale Raad over het Plan-Molengraaff.

In de zitting van Maandagavond 26 Juli waren tegenwoordig 10 leden (met inbegrip van den Ondervoorzitter, die presideert.)

De Voorzitter vraagt of een der leden bezwaar heeft tegen de in druk verschenen notulen van 8 Mei l.l. Het lid E. de Veer Abrahamsz zegt, dat hij, toen gesproken heeft over de gouvernementstrucks, die het maar twee jaar uithouden, meenende dat zulke van Bestuurszijde was verklaard; echter heeft de Administrateur van Financiën hem medegedeeld zich niet in dien geest uitgelaten te hebben. Spreker zal daarom geen bezwaar maken. De notulen worden hierop goedgekeurd.

De voorzitter geeft hierop een opsomming van de aanhangige ontwerpen, waaruit blijkt, dat bij de meeste het Bestuur aan het woord is.

INGEKOMEN STUKKEN. Een schrijven van het lid Edwin Senior te kennen gevende, dat hij wegens den gezondheidstoestand zijner echtgenoote naar Europa moet vertrekken. De Voorz. uit de beste wenschen en hoopt het lid Senior spoedig weer in den Raad te zien.

— Voorts een op zegelpapier gesteld request van den Heer L. O. LAMPE alhier, verzoekende wijziging van de *„Vergunningverordening."* Tevens een brief van den Heer LAMPE voornoemd betoogende, dat zijn vroeger schrijven, dat te zijde gesteld is, geen request was.

— Vervolgens een schrijven van den Gouverneur, mededeelend dat ter voldoening aan 's Raads verzoek, afschriften van de beschikkingen betreffende de overeenkomsten over de Caracasbaai enz. worden overgelegd.

— Verder een brief met 26 bijlagen van DR. A. BERGMANN, dd. 9 Mei 1926 te kennen gevende dat hij die stukken overlegt, opdat de Raad zich een voorstelling kan vormen over de wijze waarop het beleid wordt uitgeoefend. Zonder den inhoud dier 26 bijlagen voor te lezen, deelt de voorzitter stuk voor stuk mede, wat die bijlagen zijn nl. beschikkingen van den Gouverneur, stukken aan Dr. BERGMANN of door dezen aan den Minister van Kolonien of den Gouverneur gericht, enz. en daaronder ook een brief den 19n Juli 1922 uit Curacao door G. Molengraaff onderteekend en aan den voet waarvan staat, dat de Heeren PRAKKEN, MEERDINK en BERGMANN zich ten volle daarmee vereenigen. De Voorz. zegt dat in dien brief niet staat, aan wien deze gericht is, maar dat uit de stukken blijkt dat die gericht is aan den Heer Rollin Conquerque (den Haag).

De Heeren ABRAHAMSZ, ELLIS en PENSO werden gekozen tot leden van de Commissie van verzoekschriften, in wier handen het request van den Heer Lampe en de stukken van Dr. Bergmann worden gesteld. De voorzitter stelt nl. voor de taak der Commissie wat ruimer op te vatten.

In behandeling komt het ontwerp tot wijziging van de *„Algemeene Verordening I. U. & D.* 1908. Het lid H. J. BEAUJON draagt een amendement voor om het art. te laten vervallen betreffende de teruggave van invoerrechten in zake artikelen voor een wetenschappelijk doel ingevoerd of met het oog op internationale betrekkingen. Na bestrijding van het amendement door den Administrateur van Financiën, den Heer H. Schotborgh als gemachtigde van het Bestuur, werd het verworpen. Een door den A. v. F. toen voorgestelde wijziging werd aangenomen, waarna het ontwerp met één stem *tegen* (die van het lid H. J. Beaujon) werd *aangenomen.*

— Nu komt in behandeling het ontwerp betreffend de **Watervoorziening.**

De gemachtigde van het Bestuur, de Heer G. Molengraaff, kwam hierbij het eerst aan het woord, om het *Eindverslag* van den Raad te beantwoorden.

De Heer Molengraaff spreekt zeer zacht, stond voortdurend over zijn schrifturen, op tafel liggend, heengebogen, zoodat wel niemand in de zaal den spreker geregeld heeft kunnen volgen, wat wij zeer jammer vinden. Spreker zeide, dat de redenen van den duur van het onderzoek reeds vroeger opgegeven zijn. Het afvoeren van den Mijnb. Dienst twee jaren geleden op voorstel van den Heer A. G. STATIUS MULLER is werkelijk geschied om de begrooting te ontlasten, ten bewijze waarvan spreker eenige citaten aanhaalt. Aan de gouvernementsputten kan geen water onttrokken worden, als men bedenkt welk een uitgestrekheid het Gouvernement bezit en de hoogte waarop die putten zijn. Het Gouvernement bezit 180 (?) H.A. Het is onrechtvaardig om die omstandigheid geen aandacht te schenken. Er zijn onwaarheden over de samenstelling van het water van Hato verkondigd. De onderzoekingen van gouvernementswege zijn gewoon ter zijde geschoven. Het water van Hato kan niet brak worden in den drogen tijd; redenen waarom dit zou kunnen geschieden, zijn spreker niet bekend. Door personen zonder kennis van de geologie en die geen onderzoek hebben ingesteld, zijn leugenpraatjes verkocht. Het Bestuur heeft nooit erkend dat het water van Hato een slechten smaak heeft; in de *M. v. A.* is het tegenovergestelde verklaard. Pathogene organismen kunnen zich niet in de bronnen ontwikkelen na het capteeren. Het capteeren heeft een tweevoudig doel nl. het vermeerderen en het verbeteren van het water. Gevraagd is of het drinken van gechloreerd water niet slecht is voor de gezondheid, doch dit geschiedt op tallooze plaatsen nl. te Londen, Washington, Toronto, Soerabaya. In de reservoirs, zooals voorgesteld, kan het water geen slechte lucht of smaak krijgen, want de putten worden afgedekt, er is behoorlijke ventilatie en het zijn doorgangsreservoirs.

Personen die geen moeite nemen om goed te lezen, zeggen dat de stad uitsluitend *Hato*water zal krijgen; dit is betreurenswaardig. Met aanhalingen uit de stukken laat spreker zien, dat de stad ook *Bonabista*water zal krijgen. Spreker doet nu opgaven van van den regenval en van den duur der droge perioden nl. 20 maanden, 32, 44, 48 maanden en eens (alhoewel het niet zeker is) 68 maanden.

Doch daartusschenin zijn er regenperioden (en goede) geweest. Houdt de droogte lang aan, dan moet er gerantsoeneerd worden. Doch zelfs dit rantsoeneeren is beter dan niets en ook uit hygienisch oogpunt; al zou er maar 40 ton per dag voor de stad beschikbaar zijn. Het Gouvernement heeft domeingronden en het neerslaggebied is 835 H. A. — In het *Eindverslag* is er sprake van 3 soorten water, nl. regenwater, putwater en zeewater. Doch dit zal veel duurder uitkomen, reeds omdat er drie leidingen moeten zijn. Eén leiding is zooals van zelf spreekt, goedkooper. Als het Gouvernement regenbakken gaat bouwen, kan het er geen toezicht op houden. De Raad heeft blijkbaar hier zijn gedachten niet over laten gaan. De regenbak op *Steenrijk* is al geruimen tijd droog. Steun aan particulieren voor regenbakbouw kan het Bestuur niet geven, als men bedenkt, hoe de particulieren in dezen tijd van woningnood de huishuren opdrijven. De buisleiding van Hato naar de stad is niet duur. Door combinatie van Hato, Bonavista en de reservoirs zal er ook in een drogen tijd water te krijgen zijn. En zelfs als er geratsoeneerd zou moeten worden, zou 90% van de bevolking daar blij mee zijn. De rentabiliteit van het plan is verzekerd.

Hierna kwam de Heer JAC. J. BEAUJON aan 't woord, die zeide:

Mijnheer de Voorzitter!

Bij de behandeling van de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig werd vastgesteld de Cur. Begrooting voor het dienstjaar 1927, heb ik ter toelichting van het door mij toen voorgesteld amendement betreffende den Mijnbouwkundigen- en watervoorzieningsdienst onder meer gezegd, dat, door het feit dat de Minister van Kolonien de post voor watervoorziening en de leening tot dekking daarvan bij nota van wijziging op de begrooting voor 1926 heeft gebracht en door de aanneming van dat voorstel door de Kamers, de Kol. Raad niet is gedekt, daar de Raad zijn eigen verantwoordelijkheid te dragen heeft, die door voormelde handeling van den Minister niet wordt opgeheven en de Raad toch zijn meening daaromtrent moet zeggen.

In de gewisselde stukken is dunkt mij de meening van de afdeelingen omtrent het plan watervoorziening (waterleiding), waarvoor het crediet

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Heb in mijn West-Indische tropenjaren altijd op zeer goeden voet gestaan met den ouden Heer NEPTUUN, maar zóó intiem als Maandag 19 Juli l.l. ben ik voorheen nog nooit met hem geweest. Heb meer dan 'n uur gekroeld in ze'n be-zeewierde kleffe armen.

Kijk 'r 'ns hier.

'n Paar jaar geleden, was 't nog interessant om te kunnen zeggen „ik heb gevlogen," maar die vliegerij is zoo zoetjes aan al heel erg commuun geworden.

'n Rotterdamsche kruidenier, b. v. die in de afgeloopen week veel krenten heeft verkocht en stroop en rozijnen, of 'n dito-schoenlappertje, die van Maandag ochtend tot Zaterdagavond staag heeff zitten verhalvezolen-en achterlappen, zie je Zondags doodgewoon met hun opgetuigde ega's naar 't vliegveld van de Waalhaven stappen, en 'n half uurtje later in 'n K. L. M. monoplane cirkelen door de mistige atmosfeer hoog boven hun toonbank en pothuis.

Op vliegen in 'n aëroplano ligt zoo langzamerhand 'n alledaagsch cachet, maar *duiken*, neerdalen met 'n onderzeëer in de geheimenissen van 't *„treacherous deep,* hoe weinig stervelingen kunnen stoffen op zulk 'n prestatie.

Onze Koningin heeft gedoken, schitterend, maar ik ook, — Haar Majesteit op de ree van den Helder, ik in 't zilten diep van de Caraïbische zee.

Tegen H. M's duiken is hevig geprotesteerd, tegen mijn duikeling heelemaal niet. Ja toch 'n ietje. Mijn San Willibrordsche school-soeurs waren bezorgd in hooge mate, dat ik misschien voor goed mijn tenten zou gaan opslaan in de onderwater-regionen, wat heelemaal mijn bedoeling niet was. Great Scott, ik ben toch geen kabeljauw!

Genoeg gepreludeerd. Ziehier nu 'n conscientieus verslag van mijn wedervaren op dien onvergetelijken Maandag van 19 Juli 1926, die in mijn levensboek staat gemerkt met 'n glanzendgouden letter van 24 karaat.

Fordje zou me komen halen, vast en zeker 6 uur A. M., geen minuut later.

Ja wel, dat kennen we.

Precies 195 minuten later — kwart over negen — kwam ie binnentoeteren.

De chauffeur.... had... zich.... verslapen.

Als u denken mocht, dat ik toen mijn hart niet gelucht heb, cynisch en vlijmend scherp, dan vergist ge u deerlijk.

'tScheen te hebben ingeslagen, want binnen 3 kwartier zat ik in 't redactie-kantoor van de *Amigoe,* 'n aromatische rookstok te savoureeren.

Toen met 'n vaartje naar mijn knipbaas.

Nu, asjeblief, niet *au plumeau*, zooals de laatste keer, maar 'n vierkantje *à la brosse* net als die borstel daar, snap je?

Was dra door aanrollende hittegolven half ingedut, toen plots 't geknipperdeknip op mijn brainboxzolder, luwde, totaal stopte.

Knipmannetje was er van door. K XIII kwam met den Gouverneur aan boord de haven weer binnen.

Dat moet je overkomen.

Gekortwiekt, 'n paar deuren verder genoemaald onder allergezelligsten geestigen kout, en goed half twee beende ik in gezelschap van mijn p'aboschen confrater over de, o wonder, *dichte* brug, en verdween in den Pundawinkel van firma Gomez, voor 'n ondeukbare tropenhelm.

Natuurlijk hadden ze er geen met 'n buffertje.

Dan maar zonder buffertje, en precies 1.56 stapte ik met mijn nieuwen hoed a/b van de K. XIII.

Commandant V. D. KUN ontving mij, in ze'n khaki-duikbootcostume, allervriendelijkst.

Kennis gemaakt met mijn mededuikers.

Ook kennis gemaakt met DR. VENIGH MEINESZ, die precies 'n decimeter langer is dan ik, wat me goed en tevens meewarig aandeed, want heel wat bobbels en builen zullen ze'n gewelfden schedel blauwen, vóór hij voet aan land zal zetten op Soerabaya's kaai, let er 'ns op.

Voel vooral veel voor hem, omdat onze respectieve wiegen indertijd heel dicht bij elkaar hebben gestaan.

Herinner me als broekemannetje, ze'n vader, den toenmaligen burgemeester van Rotterdam, vaak gezien te hebben op 't hoog bordes van ze'n woonhuis in de Boompjes, lange statige heer met bakkebaarden. Maar dat ik nog eens zijn zoon ontmoeten zou op 'n Hollandsche onderzeeër in the far West, dat wist ik toen nog niet.

Als katten beklom 't vijftiental invite's de stalen buitenwand van den commando-toren, en daar stonden we als makke schapen in 'n hokje, nieuwsgierig aangestaard door honderden belangstellenden van allerlei kleurnuances op de decadente Handelskade.

Goed twee uur, oorverdoovend getoeter van de K XIII-fluit.

Puffende opengewaaiende brug. Kabels los. Contact electrische motor. Rondwentelende schroef. Wielend, bruisend, kokend zogwater.

We gleden de haven uit.

Buitengaats witgekopte rollers, maar we sneden er doorheen zonder merkbare deining, schoon de zeëen wild sloegen over 't lage spitse benedendek, 't was als 'n zomersch pleiziertochtje op de Rotterdamsche Maas met een der salonbooten van FOP SMIT.

En weer genoot ik met volle teugen van 't pittoresk panorama op haven en Willemstad en van 't daaromheen, grauwe, vale, terra-cottá-achtige Curaçaosche landschap.

Hoop, dat filmman van H. M's *„Sumatra"* dit eenig view, voor goed zal vastleggen.

Commandant V. D. KUN, staande naast den roerganger, inviteerde ons 15 tropische landrotten in 't intérieur van ze'n voortstuivende K. XIII te verdwijnen, wat gebeurde.

Mein Wenigkeit, geschat op 100 L. — neen, geen champagne — maar doodeenvoudig putwater van *Bona-Bista* — werd verzocht zoolang in de centrale te wijlen, waar zich o.a. bevinden de afsluiten, om de watertanks voor 't duiken vol te laden.

Allright! 't Was er balsemiek! Naast me zat 'n meneer, die me vertelde, dat ie de jongste van de familie MADURO was.

—„Wel, dan is U de benjamin!"

„Ja, juist, ik heet ook Benjamin." „Kijk."

Een paar pootige matrozen-in-blauw trokken en duwden en draaiden aan allerlei handels en schakelaars en krukken.

Een, 'n gezellige dikkerd, die met 'n heel peleton kranen aan 't manoeuvreeren was, keek ietwat zuur, — denkelijk the blues nog van 't passagieren — vooral toen een der machinisten foeterde: „Maar, man, schiet toch op, 't gaat zoo afgerazend langzaam!"

Rug van 't keurig gestreken wit colbert van mijn buur, den Heer Maduro, werd zoo langer zoo natter. Mij liep 't ook met straaltjes langs de gebruinde kaken.

Of ik misschien nu ook 'ns 'n kiekje wilde gaan nemen in den commandotoren.

Allright! Graag! Alweer excelsior geklauterd langs verticaal ijzeren trap.

Het deksel was er nog niet op, doch 't stalen zoldertje weer tè laag voor mijn langheid, zat dra met gekruisten beenen als 'n Britsch-Indischen Brahmaan op 't ijzeren vloertje.

Tusschen twee periscopen voorgesteld aan Kaptein BORREN, die 't nu door ze'n corpulentergheid weer harder te verantwoorden had in de transpiratie-lijn, dan ik.

— „Commandant, spreekt U al..." „Pardon, pastoor, 'n oogenblikje, hello daar! beneden!!! wat is er aan de hand?!"

— „Vier moerschroeven van den motor gebroken, commandant".

— „Stoppen! In orde maken!"

'n Precies 10 minuten lagen we stil, de K XIII deinende op de Caraïbische golven als 'n rondwangige baby in de armen van ze'n nog jeugdig bleekwangig moedertje.

All right?

All right!

Go ahead, en de schroef begon weer te draaien.

't Was 'n genot door de periscoop te turen.

Wat braken die aanrollende golven op Curaçao's kust, diamantiek, hoe feeëriek schitterden haven en stad en fantastische rotspartijen in 't opale zonlicht, hoe rustig kwam daar in de verte rookgepluimde Horn-lijner aangeschreofd. Maar goed dat de vrede gesloten, en ik geen Entente-duikboot commandant was, want anders, arme Horn!

— „En of ik al 'n aardig mondje papiamentsch spreek, luister maar," en Commandant v. d. Kun zette ze'n mond in de plooi, en begon: „dushi eilandsje, majaaan, Com baai, phócophóco."

Toen ging het massale torendeksel dicht, en 't electrisch licht aan, de

wordt aangevraagd reeds uitvoerig uiteen gezet, zoodat m.i. het niet van veel nut zal zijn, nog veel meer daarover te zeggen, nu het ontwerp in openbare behandeling komt. Wel had ik, en ongetwijfeld de meeste leden van den Raad met mij, verwacht, dat, nu eenmaal het Bestuur heeft verklaard, dat uitvoering van het plan-watervoorziening afhankelijk is van het advies van PROF. KRAUS, door het Bestuur, (vóórdat het ontwerp in openbare behandeling was gekomen,) aan den Raad mededeeling zou zijn gedaan of dat advies al dan niet werd gevraagd en zoo ja en indien een advies is uitgebracht, wat de inhoud daarvan is of wat Prof. Kraus heeft raadzaam geacht te antwoorden op het verzoek om advies, en ik zou den geachten gemachtigde van den Gouverneur willen vragen of het Bestuur vrijheid kan vinden nog heden avond, vóórdat tot stemming over het ontwerp wordt overgegaan, mededeeling te doen in zake bedoeld advies of betreffende het antwoord van PROF. KRAUS op het verzoek om dat advies.

Ook zou de Raad het zeer op prijs gesteld hebben, indien het Bestuur het advies had ingewonnen van een of meer der bij de C. P. I. M., alhier werkzaam zijnde deskundigen in zake het grondwater van Curaçao, het technisch gedeelte van waterleidingen en het financieel gedeelte van zulk eene onderneming, zoowel de kosten van uitvoering als der exploitatie daarvan betreffende, aleer het tot eene openbare behandeling was gekomen; echter heeft de gemachtigde van den Gouverneur reeds in de openbare vergadering van den 8n Mei dj. op de desbetreffende vraag geantwoord, dat het Bestuur niet voornemens is om de C. P. I. M. te verzoeken in de zaak van watervoorzienlng van advies te dienen. Welke de redenen zijn, waarom het Bestuur niet had willen ingaan op het voorstel der afdeelingen om het advies van de C. P. I. M. te vragen over het aan den Raad voorgelegd plan, is den Raad niet medegedeeld en kan ik ook niet gissen.

Maar ik wil hier als mijne meening en die van velen mijner medeleden uitspreken, dat het onvoorzichtig en gewaagd is, om het plan tot eene onderneming, — waarvan de kosten van uitvoering, behalve wat de voorbereidingen reeds hebben gekost, op papier berekend, reeds ± 1½ millioen gulden zullen bedragen en die bij de uitvoering ongetwijfeld ± het dubbele zullen worden, zooals het met de meeste ramingen in den tegenwoordigen tijd gaat, en bovendien telken jare terugkeerende hooge uitgaven ten gevolge zal hebben, — zoo maar aan te nemen alleen op het advies van *één* deskundige, die de ontwerper van het plan zelf is, en zulks terwijl op in de van de afdeelingen uitgegane stukken aangevoerde gronden het plan, zooals het daar ligt, van den beginne af geen gunstig onthaal bij den Raad heeft mogen hebben en mannen van jarenlange practische ervaringen betreffende de productie in achtereenvolgende droge jaren van die bronnen en putten, die tot grondslag dient van het geheele plan, van meening zijn dat een zoo kostbare waterleiding om stad en haven uit die bronnen en putten van water te voorzien, in het geheel niet is aan te bevelen.

Mijnheer de Voorzitter,

De oorzaak waarom het voorstel geen gunstig onthaal bij den Raad mocht hebben, is niet te zoeken hierin, dat de Raad geen waterleiding voor Willemstad noodig acht, evenmin hierin dat de Raad niet zou willen medewerken tot het scheppen van eenige noodzakelijke lasten, die ter bevordering van het algemeen belang zullen moeten strekken. Die oorzaak is te zoeken in het voorstel zelf, zooals het daar ligt, en aangezien de Raad het volkomen eens is met het Bestuur, dat een watervoorziening voor Willemstad en haven een zeer dringende behoefte is, is het zeker te betreuren als hij niet zal kunnen medewerken tot uitvoering van het hem voorgelegd plan, en wel op grond dat hij daarin niet eene volledige en doelmatige oplossing van het vraagstuk ziet.

De Raad beseft ten volle de groote verantwoordelijkheid, die op hem zal komen te rusten door het voorstel te verwerpen, maar grooter nog door het aan te nemen zooals het daar ligt, in welk laatst geval Curaçao de kosten zal moeten betalen en de lasten blijven dragen, al komt de uitvoering van het plan op eene teleurstelling uit; maar in welk eerste geval er nog gezocht kan worden naar eene betere en doelmatiger oplossing van het vraagstuk.

Ofschoon er reeds veel over dit onderwerp is geschreven zoowel in de gewisselde stukken als in de pers en er bijna niets nieuws meer valt te zeggen, kan het echter eenig nut hebben enkele punten ter voorkoming van misverstand en verkeerde en onjuiste voorstelling van zaken hier te herhalen en het is daarom dat ik in de afdeelingen op mij genomen heb van avond enkele woorden te zeggen, ook betreffende hetgeen ik weet van de putten op Bona Vista en de bronnen van Hato.

Gedurende het tijdvak 1906—1916 was ik belast met de betrekking van Districtmeester van het 2de en 3de district en heb ik toen, deels uit hoofde van mijn werkkring, deels omdat ik belang stelde in dam-aanleg, graven van putten en waterverschaffing in het algemeen, welke zaken toen aan de orde van den dag waren, alle buurten in mijne districten bezocht en mij geregeld op de hoogte gesteld van den waterstand in de meeste putten in die districten en de gouvernements-putten, waaronder ook die op Bona Vista en omstreken, geregeld in oogenschouw genomen en maandelijks den waterstand in de gouvernements-putten laten opnemen.

Ik heb in die districten goede regenjaren, maar ook zeer droge jaren — *droge* het meest — meegemaakt. De putten van Bona Vista, waaronder de toen al bestaande gouvernements-put aldaar, gaven vrij goed drinkwater voor de bewoners dier buurt en in droge jaren, wanneer verscheidene putten in het 3de district (thans is Bona Vista ook 2de district) reeds leeg stonden, kon men nog wat water uit die putten krijgen. Echter moesten in zulke droge jaren, wanneer de vrouwen ieder een blik of soms maar een half blik water 's morgens uit de put hadden gehaald, anderen die later kwamen soms een half uur of langer wachten voordat er weer water in den put was gestegen voldoende om er uit te kunnen halen; dit ten bewijze dat, hoe waterrijk die buurt in regenjaren ook moge zijn, de putten daar in twee en meer achtereenvolgende droge jaren ook zoo goed als leeg kunnen zijn.

In heel droge perioden heb ik de straal van het water uit de zoogenaamde Boca di Leeuw op Hato heel dun gezien, dit was na twee soms ook drie achtereenvolgende droge jaren en zulke lange droge perioden zijn niet bijzonder zeldzaam bij ons.

De putten van Bona Vista en de bronnen van Hato hebben nu twee goede regenjaren achter zich en slechts één droog jaar, daarom kan zelfs de tegenwoordige productie, die reeds veel minder is dan in Maart d. j. op lange na niet als maatstaf worden genomen van de constante productie voor de watervoorziening.

Al zouden er ook voor *Bona Vista*, wat de *hoeveelheid* water betreft, bedenkingen kunnen zijn, het grootste risico is Hato, waaraan juist de meeste kosten zijn verbonden.

De eerste eisch, die men aan een watervoorziening van stad en haven stellen mag, is zeer zeker dat er voldoende water is voor degenen, die daarbij aangesloten zijn, voor het koopend publiek bij de aftapkranen en voor de schepen. De schepen zijn er in zooverre beter aan toe, omdat zij niet van Hato afhankelijk zijn, zij worden volgens het voorstel uit Bona Vista bediend, waar de voorraad, voor de hoeveelheid putwater, die de schepen hier koopen, misschien in heel droge jaren voldoende kan zijn. Hato, waar niet steeds voldoend water zal zijn, is gereserveerd voor de stadsbevolking. De stadsbevolking heeft zooals bekend een sterk vooroordeel tegen het water van Hato. Moet zij uit Hato bediend worden, als een middel om haar te dwingen haar tegenzin te overwinnen door Hatowater te drinken?

Waarom werd gedurende al die jaren van voorbereiding niet gezocht naar een of meer goede waterplantages beoosten de haven, die toen zeker te krijgen waren, om daar uit het gedeelte van de stad beoosten de haven te bedienen en Bona Vista genomen voor dat gedeelte bewesten de haven. Als men eenmaal toch besloten was een waterleiding alleen voor putwater aan te leggen, zie ik niet in hoe men het water tot op het verre Hato moest gaan zoeken, terwijl er ook plantages met putwater, even goed of even slecht of nog beter dan op Hato, dichter bij de stad te vinden waren.

Het water dat er op Hato is te krijgen zal niet genoeg zijn om daar de stadsbevolking van te voorzien, zonder nog te rekenen de toeneming van het verbruik. En wat moet er gebeuren als de *Boca di Leeuw* geslonken is tot een dun straaltje?

Door de in de stukken aangegeven middelen wil het Bestuur dat alles voorkomen en verhelpen. Dat alles is reeds in het eindverslag besproken en daarover zal ik niet in herhaling treden. Theoretisch heeft dat alles zijn waarde, maar ik acht het in dit geval niet van zoo groote invloed om het voorstel aannemelijk te maken; het zijn en blijven lapmiddelen waardoor het plan nu niet gered kan worden. De grondslag van het plan, dat is de *hoeveelheid* water, waarover men te allen tijden beschikken kan om stad en haven daarvan te voorzien, is wisselvallig en de overtuiging is er niet dat door de aangegeven middelen om die hoeveelheid te doen vermeerderen het beoogde effect in voldoende mate zal bereikt worden. Aan leergeld heeft Curaçao duizenden en honderduizenden betaald en wij moeten nu toch reeds wijzer geworden zijn. Als er nu feitelijk geen voldoend water is, is het in het geheel niet te verantwoorden dat plan uit te voeren steunende op die middelen. Bij een felle droogte bestaat er alle kans dat die middelen ons in den steek laten, men moet zich daarop voorbereid houden. En dan zal de ellende eerst recht beginnen. Water hebben wij dan niet voldoende, doch wel zitten wij diep in schulden. Want een leening ten laste van Curaçao zal gesloten worden of (wat op hetzelfde neerkomt) Nederland geeft kasvoorschotten en als die niet op tijd afbetaald worden met batige saldo's of de zoogenaamde meerdere opbrengst van onze begrootingen, worden de door Nederland gegeven voorschotten in een leening ten laste van Curaçao omgezet. Dit geschiedt door den wetgever in den Haag en de Curaçaosche begrooting wordt met de renten en aflossingen belast.

In het schrijven van den Kol. Raad van Januari van dit jaar betreffende de begrootings-politiek heeft de Raad zijn standpunt in zake leeningen in het algemeen uiteengezet. En wat een leening voor het plan-Molengraaff in het bijzonder aangaat, is in het Voorloopig Verslag verklaard, dat de afdeelingen *algemeen en eenparig* tegen deze leening zijn. De verantwoordelijkheid voor die leening hebben de afdeelingen van zich afgeworpen. Het is al jammer genoeg dat reeds zooveel uitgegeven is om dit plan voor ons op tafel te brengen. Voor gelden om het uit te voeren kan ik niet stemmen, omdat de waarborgen ontbreken. En het is mij bekend, dat er onder mijne geachte medeleden zijn die verklaard hebben ook niet bereid te zijn mede te werken tot het scheppen van nieuwe belastinge.., retributien of heffingen van het instandhouden van de voorgestelde watervoorziening of het doen van de aflossingen.

Ik zou hier nog willen vragen of bijaldien er zelfs uit de bronnen van Hato voortdurend 200 ton water daags te halen ware, het uit een financieel-economisch oogpunt te verantwoorden is een kapitaal van 1½ millioen, wat ongetwijfeld meer zal zijn, te steken in eene waterleiding om slechts 200 ton water per dag te leveren? Commercieel is het dunkt me niet en dan nog met zulke hooge kosten voor personeel enz., zooals in de stukken zijn opgegeven. Het Bestuur meent echter dat het toch een rendabele zaak zal zijn, ik zeker niet, ofschoon het in het hiervoor door mij aangevoerde geenszins gaat over het al dan rendabel zijn.

En nu tenslotte het volgende:

Kan niet een doelmatige oplossing van het vraagstuk gezocht worden in 1o. het leiden van het water van Bona Vista naar de Sint-Annabaai en het gedeelte van Willemstad bewesten de haven; 2o. het aankoopen van een of meer complexen gronden waar goed drinkbaar grondwater is in het 2de district beoosten de haven en dat water leiden naar het gedeelte van de Willemstad beoosten de haven; 3o. voortgaan met het vroeger bestaande later, door wien weet ik niet, verworpen. zeer prijzenswaardig plan regenbakken te bouwen op verschillende plaatsen in de Willemstad zooals die toen op de voor dat doel aangekochte terreinen bij *Steenrijk* gebouwde en het aanmoedigen van regenbakbouw door particulieren, onder daarvoor te stellen waarborgen? Welke waarde de stadsbevolking aan regenwater hecht kan bijven uit het feit dat op dit oogenblik voor regenwater in de stad tienmaal zooveel betaald wordt als voor putwater, namelijk 75 cent voor een blik van 18 Liter, terwijl putwater geleverd aan huis voor 7½ cent te krijgen is. Ik wil hiermee het Bestuur laten zien dat het ons voorgelegd plan geen volledige oplossing brengt: de stadsbevolking weet het al lang, maar het Bestuur kan nog maar niet inzien.

Beoosten de haven, waar het gouvernement reeds een regenbak heeft gebouwd, die in dit droge jaar van groote hulp voor de bewoners dier buurt is geweest en waarvan de opbrengst voor 's Landkas bij de ol meer dan f 2000,— was, naar ik heb gehoord, heeft het Gouvernement nog terreinen, waar verscheidene zulke regenbakken kunnen gebouwd worden. Voor het bouwen van zulke regenbakken bij de heilingen van den berg op Scharloo en bewesten de haven zal de C. P. I. M. wel gronden aan het Gouvernement willen afstaan, dunkt me, als er voor gevraagd wordt en zoo niet, terreinen voor dat doel zullen ergens anders in de Willemstad wel te vinden zijn.

Als het Bestuur door derzakekundigen een plan in den geest van het zooeven hiervoor aangegevene wil laten opmaken met de noodige begrootingen enz., zal naar mijne meening een voorstel tot uitvoering daarvan met opheffing van den Mijnbouwkundigen dienst, door den Raad wel in gunstge overweging worden genomen. Indien het Bestuur nu al bezwaar heeft tegen zulk een plan, wil het misschien dan alsnog ingaan op het voorstel der afdeelingen óm het advies van de C. P. I. M. te vragen over het thans in behandeling zijnde plan? De behandeling kan in dat geval geschorst worden totdat het advies is uitgebracht.

Nog iets, mijnheer de Voorzitter.

De afdeelingen hebben ook er op aangedrongen, dat het Bestuur in dezen drogen tijd hét water van *Bona Vista* in de stad zou laten verkoopen. In de locale pers is meermalen dezelfde wensch geuit. Het Bestuur beschouwt de leverantie van putwater door particulieren aan de stadsbewoners tegen 7½ cent per blik van 18 Liter, zooals het thans nog geschiedt, als winstgevend, en eenige winst wordt zeker daarmee gemaakt, anders zouden er nu niet zooveel watertrucks zijn, die nu in de stad putwater leveren. Waarom wil het Gouvernement het transport van het water van *Bona Vista* naar de stad per truck niet ter hand nemen?

Ik dank U, mijnheer de Voorzitter, voor het verleende woord.

---

manometer sprong omhoog, ook de thermometer, en we zonken, al dieper en dieper.

Luitenant ter zee WILLINGE, die onvermoeid links en rechts periscoopte en telkens orders gaf aan 'n voor hem aan 't stuurwiel zittenden matroos, was zoo voorkomend me telkens op interessante views door die wondere lens opmerkzaam te maken, totdat eindelijk ook de kop van de periscoop geheel onder water verdween, en je niets meer zag, dan slechts 'n vloeiende rondwielende azuur-groenige kleuren-mengeling, wat je 'n spontane kreet van verrukking ontlokte.

Commando-toren werd door geen ventilator verfrischt. 'n Turksch bad was met de temperatuur daarin vergeleken 'n koel zephiertje. Van alle kanten spoot me 't zweet uit de poriën, had meelij met mijn celgenoot Kapt. BORREN, die letterlijk dreef.

— „Compliment van den commandant, en, of de heeren beneden in de longroom willen komen?"

Juist op tijd. Begonnen al langzamerhand in twee plasjes te evaporeeren.

't Was dáár, in vergelijking met dat periscooptorentje, 'n Noordpool-temperatuur (slechts 89° F.) door aan 't plafond bevestigde rondrazende ventilators en buisleiding van koude lucht.

'k Deponeer mijn broekvlak op 'n stoeltje en mijn dopje op 'n tafeltje, zeem mijn bepareld facie met 'n hè, wat is 't hier lekker frisch, sta op om een mijner mede-duikers door te laten en stoot met 'n vaart van 90 K. M. per uur weer mijn onbeschutte pasgeknipte brainbox, tegen 'n ijzeren stang van 'n boven mij vastgesjord bed. Au!!!

Recht vóór me stond 'n lange matroos in 't blauw, met 'n wit lapje om ze'n rechter wijsvinger, fleschjes sodawater en limonade en bier, in 'n tobbe ijs te deponeeren.

Op ze'n meewarige vraagblik, of ik me pijn gedaan had, schudde ik: „wel neen, mijn goeie man, integendeel, 't zou me 'n feest zijn, nog eens dat niks-meegevend zoldertje van jou schuit met mijn schedel te rammen".

Luitenant ter zee WYTEMA, ook al 'n bijna-zesvoeter kwam me polsen of ik nog iets te zien of te vragen had.

Vind 't allemachtig aardig, maar neen, toch niet, dank U, want hoemeer ik van uw K XIII zie hoe meer 't schuin boven achter mijn bril 'n Poolsche landdag wordt.

Of ik dan soms trek had in 'n glaasje ijs-limonade.

— „Trek, meneer WYTEMA, reuze!"

En de lange matroos in 't blauw, met 'n wit lapje om ze'n rechterwijsvinger kwam in actie, en nooit van mijn leven heb ik 'n ijs-limonade'tje gesavoureerd, als in dat geheimzinnig longroompje vijftien M. onder 't oppervlak van de Caraïbische zee.

't Was op één dag na, precies 29 jaren geleden, dat ik met den later zoo unlucky, „*Willem II*" door deze zelfde zeeën schroefde in 't zicht van Curaçao, best mogelijk op denzelfden meridiaan of dezelfde identieke stip van de zeekaart.

Toen er boven, *nu* er onder,

Langzamerhand vulde zich 't pijpenlaadje met mijn duikcollega's, tuk op 'n frisschen dronk, maar geen schijntje van bleekneuzige, hologige zeezieke-lingen.

'n Onderzeeër onder water is per sé zeeziekproef, zou 'n idealverbinding zijn tusschen Curaçao en de Bovenwinden,

Onze Administrateur van Financiën, die indertijd als piepjong ambtenaartje op z'n reis naar St. Eustatius, 18 lange dagen, hardnekkig, witkoonig, gooi-me-asjeblief-maar-overboord-achtig aan Neptuun geofferd had, was nu zoo frisch als 'n hoentje, de oude zee-despoot met z'n kleffe baard, had nu absoluut geen vat op 'm.

IR. MOLENGRAAFF, aangename causeur, was natuurlijk in z'n element, zoo van alle kanten omgeven, omsloten, omringd, omstuwd door niets als water, water, water.

Ook Chef van onze Marconi-Station was in ze'n element, stond me waarachtig weer in deur van 't lilliputterig wireless-cabientje met telephoneband over z'n coiffure gespannen naar weet ik wat te luisteren; de natuur verloochent zich niet.

't Keurig gestreken colbertje van den jongste der Maduro's begon na 'n ijsbiertje nog nattiger allures aan te nemen. Mr. DESERTINE disputeerde vol élan met 't Cur. officieren-corps over de al of niette nuttigheid van 'n wandelstok aan boord van 'n duikboot. Ik zei als goed getraind reporter weinig of niets, maar luisterde, en noteerde zoo nu en dan iets, wat me imponeerde, of waar copie inzat, en spitste mijn ooren, toen ik een van 't gezelschap lachend hoorde beweren: „Komen we niet meer boven dan zullen de pelikanen zich toch niet aan onze bodies kunnen vergasten."

Wilt ge me gelooven, dat ik tot op dat moment nog geen seconde gedacht hebt aan eenig gevaar, wat ook.

Met den kundigen energieken, v. d. KUN als commandant, voelde ik me aan boord van ze'n onder-zee-varende-boot even gerust als thuis s' nachts op mijn zeilbedje achter mijn klamboe.

En toch 't gebeurt wél eens, in 't kan ons ook overkomen door een of ander onvoorzien breakdown van de machine, die ons weer boven aan de oppervlakte brengen moet.

Wat dan?

Dan zijn wij 32+15 opgesloteneu tusschen de stalen wanden van de K XIII morgen om dezen tijd, allen 'n lijk, den verstikkingsdood gestorven.

Wel tragisch om, zelf ten doode gedoemd, dan je lot-en-geloofsgenooten in hun stervensuur als priester bij te staan.

En onwillekeurig flitste me door 't brein, die mooi oude Engelsch hymn:

„Mother of Christ, mother of Christ,
„This do I ask of thee.
„When the voyage is o'er,
„Oh, stand on the shore,
„And show Him at last to me."

⁂

'n Zachte pofschok, als van 'n aanzettenden lift, manometer trilde iet wat omlaag, langzaam geruischloos onmerkbaar horizontaalden we 15 Meters omhoog, door recalcitrante massieve bonken zee.

Na 'n kwartiertje: „Of de heeren soms weer aan dek willen komen?"

We maakten queu, en de een na den ander verdween door het open deksel van den commandotoren in God's vrije natuur.

Wat was dat weer mooi. onder Gods blauwenden hemel!

Ten Z. O. van Curaçao schroefden we met 'n 17 mijlsvaartje recht op de haven aan.

Er stond 'n stijve bries. Toch gelukte 't me, door vriendelijke hulp van IR. MOLENGRAAFF den brand in 'n sigaret te jagen.

Enne.... of ze de krant zouden krijgen met 't verslag van deez trip, vroeg me 'n reeds bejaarde matroos. Zeker, zal ze aan 't Holl. Consulaat van San Francisco sturen voor jullie.

— „Zeg, hoe lang vaar je al op zoo'n onderzeeër?" „Al 12 jaar!" God beware me! „En zou je nu niet liever met b. v. de „*Sumatra*" de reis naar den Oost maken?

— „Neen hoor, ikke niet, 't bevalt me best zoo. Zou 't op zoo'n groote schuit niet meer kunnen wennen. En over 2 jaar ga ik er uit, dan heb ik pensioen."

— „Kom je dan hier op Curaçao wonen, om boontjes te planten?",

„Dankie wel, meneer, dan ga ik liever scharretjes vangen in Holland."

'n Reuze-goeie vent!

En we naderden wondersnel 't vasteland, 't was of de Cur. kust naar ons werd toegezogen,

Ooren dicht. heeren, en luitenant t/z WILLINGE deed de K XII fluit door den van hitte trillenden aether gieren, en 'n straal water spoot er uit omhoog, precies als uit de cornet-á-piston van den Triton, in den Rotterdamschen Diergaarde-vijver.

Brug pufte open, en we gleden de haven binnen, beide oevers vol nieuwsgierige tropelingen.

Tiktakten langs bunkerende ss. „*Nickerie*" en „*Prins der Nederlanden*" maakten 'n zwaai in 't Schottegat langs 't in rook gehulde tankwoud der Isla en dra waren we weer vastgemeerd langs zij de roezemoezige Handelskade.

Onder 'n stevige shakehand, nam ik afscheid van Commandant v. d. KUN.

Mijn eerste onderzee-reis, behoorde weer tot 't verleden.

Zoo is 't leven!

En vol enthousiasme herhaal ik: Commandant, état-major en, bemanning v/d K XIII, *God speed*, wat beteekent, vaar met God, blijf van alle onheil bevrijd op de nog zoovele te doorkruisen wereldzeeën vóór 't glorieus einddoel bereikt is.

En de dag, dat de Bandoeng-kortegolf me zal melden, dat de K XIII sain et sauf in Soerabaya is aangekomen, zal weer voor me zijn 'n dag, gemerkt in mijn levensboek met 'n glanzend gouden letter.

Want weinigen zullen er zijn, die deze energieke, kranige reuze-prestatie van onze Hollandsche marine zoozeer op prijs stellen, als de eerste Hollandsche pastoor, die in de W.I. wateren met 'n Hollandsche onderzeeboot gedoken heeft.

San Willibrordo, 26 Juli 1926.

JAN PAUL.

De Heer B. v. D. V. ZEPPENFELDT sprak hierna als volgt:

Mijnheer de Voorzitter:

Nu dezen avond het ontwerp betreffende de watervoorziening voor onze stad en haven in openbare behandeling komt, stel ik er prijs op te mogen constateeren, dat er wel niemand in of buiten den Raad zal te vinden zijn, die tegen een zoo noodige watervoorziening kan zijn, zonder zich schromelijk wijs te maken zijn standpunt op maar eenigszins redelijke gronden te kunnen billijken. Men zal al ziende blind moeten zijn, vooral nu dit jaar hemel en aarde bezworen worden ons toch maar water te geven.

M. d. V. Wij zijn hier bijeen, om over een uitgewerkt plan van watervoorziening te stemmen, die ten alle tijde stad en haven van *goed* en *voldoend* water te kunnen voorzien.

Ik leg den nadruk op de woorden *„goed"* en *„voldoend"*, want daar gaat het om.

Wat betreft de goede kwaliteit van het water, dat volgens het plan geleverd zal worden, daarvan heb ik mij persoonlijk kunnen overtuigen: ik heb het water geproefd en vond het naar mijn smaak goed.

Bovendien vertrouw ik, dat het voor de gezondheid onschadelijk zal zijn en vooral is het te prijzen dat alles veel hygiënischer zal toegaan, dan tot dusverre met drinkwater het geval is geweest.

Maar M. d. V. een niet te onderschatten bezwaar doet zich op in het feit, dat de productie, naar onze meening, niet voldoende zal zijn om in drogen tijd stad en haven geregeld van water te voorzien.

Zeker, onder de zon is er niets volmaakts, doch het is ook niet op een kleine imperfectie, waar men allicht vrede mee kan hebben, waarop ik wijzen wil.

Een waterleiding immers, die ons in het eerste het beste droge jaar misschien reeds in den steek moet laten — om niet te spreken van mogelijke opeenvolgende droge jaren — kan men niet eene waterleiding noemen, die genoegzaam in de behoefte voorziet.

Dan wil ik nog en passant op iets anders wijzen.

Het staat wel niet in ons Verslag, en zal ook niet zoo'n groot gewicht in de schaal leggen, maar het zou toch wel goed zijn daarop te wijzen, om de zaak van alle kanten te bezien.

Het is geen denkbeeldig geval, dat de buizen die onder de haven door moeten gaan, door ankers en kettingen der booten of zeilschepen defect zouden kunnen raken, zoodat in dat geval zelfs wanneer de bronnen en de reservoirs water geven, de bewoners ten Oosten van de haven ook in tijden, dat zij van de waterleiding zouden genieten, daarvan geen gebruik kunnen maken.

Ik zou daarom als leek zeggen, moet deze waterleiding komen, laat dan Bonavista en Hato onze haven en het eene gedeelte van de stad bewesten de haven en een ander plantage beoosten de haven het ander gedeelte van de stad van water voorzien.

Het Gouvernement is bezitter van een gedeelte van „Groot Kwartier". Laat men zien of daar geen genoegzaam goed drinkwater te krijgen is voor dat gedeelte van de stad beoosten de haven.

Eenmaal aan het woord wensch ik ook met een paar woorden te zeggen hoe ik over het idee van regenbakbouw, zooals aangegeven in het Eindverslag en door het lid Beaujon zooeven ter sprake gebracht, denk.

Dat plan zal best mogelijk ook een maatregel worden van tijdelijke beteekenis, omdat de regenbakken in droge jaren ook leeg zullen raken, evenals het met de bronnen van Hato eventueel het geval zal zijn, maar van den anderen kant heeft dit voor: het kost niet zooveel als de voorgestelde watervoorziening en 't is regenwater wat men dan krijgt.

M. d. V. De vraag is nu, zal ik voor het ontwerp stemmen zooals het daar voor ons ligt.

Mijn antwoord hierop zal zijn: Ja en neen.

Ja, indien het Bestuur ons de verzekering kan geven dat het Rijk ons het benoodigd kapitaal zal voorschieten, en die waterleiding voor zijne rekening zal nemen, indien zij in een of ander opzicht mocht blijken niet te voldoen en

Neen, indien wij die verzekering niet kunnen krijgen, want hoewel ik in principe voorstander ben van een definitieve watervoorziening voor onze stad en haven, al zou zij groote sommen kosten en zwaar drukken op onze middelen, kan ik toch aan deze watervoorziening mijn stem niet geven, zoolang ik niet overtuigd ben, dat zij niet alleen naar *kwaliteit*, maar tevens ook naar *kwantiteit*, aan de eischen van een geregelde watervoorziening voldoet.

Op 'n paar hierna door den Heer JAC. J. BEAUJON gestelde vragen betreffende het advies of antwoord van Prof. KRAUS is ontvangen, antwoordt IR. MOLENGRAAF, dat de *Minister* en niet de *Gouverneur* advies zou vragen en dat het hem (Molengraaff) niet bekend is of Prof. KRAUS geantwoord heeft en het hem (Molengraaff) evenmin bekend is of er hier op Curaçao een schrijven daarover is ontvangen.

De Heer Molengraaff zegt verder, dat zooals uit de stukken blijkt, *Hato* niet gereserveerd is voor de stad. Na 32 maanden droogte zal men nog water kunnen krijgen. Na 44 maanden droogte is er nergens bijna water te krijgen; daarvoor dienen de reservoirs. Regenbakken in de stad te bouwen is niet voldoende. De buizen in de haven, waarover de Heer v. d. V. Zeppenfeldt gesproken heeft, zouden komen tusschen de 2 lichten bij den ingang der haven. Daar bestaat er geen gevaar volgens den havenmeester. Het ligt niet in de bedoeling van het Bestuur het advies van de *C. P. I. M.* te vragen. Het waterverkoopen, zooals door de afdeelingen gevraagd, kan het Bestuur niet ter hand nemen. Dit zou ook niet hygiënisch zijn. Het Bestuur wil een waterleiding hebben en het Departement kan geen water laten ronddeelen. Op Bonavista zelf is en wordt echter wel water verkocht.

De Heer H. J. Beaujon maakt de opmerking dat de geachte gemachtigde niet geantwoord heeft op hetgeen het geachte lid Zeppenfeldt gezegd heeft over het door Nederland voor zijn rekening nemen van de waterleiding. Indien Nederland die overneemt, zal spreker ook vóór het ontwerp stemmen.

De Heer Molengraaff zegt, dat hem slechts bekend is dat Nederland aan Curaçao het geld zal kunnen voorschieten.

De Heer de Veer Abrahamsz vraagt of de gemachtigde van het Bestuur weet hoe Prof. Kraus over het plan denkt; of er geen statistieken over de waterproductie vanaf 1921 zijn, die konden worden overgelegd en of er na het omploegen, afdammen en de overige te treffen maatregelen voldoende water zal zijn. Spreker moet verder aandringen op waterverkoop van Gouvernementswege in autotrucks die het gouvernement gemakkelijk kan aanschaffen.

De Heer Molengraaff zegt dat hij in Nederland Prof. Kraus gesproken heeft; dat bedoelde statistieken zouden zijn overgelegd indien de Raad er om had gevraagd en dat het voor het Bestuur vaststaat, dat er na het treffen dier maatregelen voldoende water zal zijn. Tegen het waterverkoopen door het Gouvernement heeft spreker nog dezelfde bezwaren van zoo even.

De Heer Jac. J. Beaujon zegt, dat de geachte gemachtigde van het Bestuur het van avond gehad heeft over *leugenpraatjes*. Echter heeft spreker niet alles goed kunnen verstaan wat de geachte gemachtigde gezegd heeft. Een paar jaar geleden heeft dezelfde geachte gemachtigde hier in den Raad gezegd, dat geologen eigenlijk niet met leeken over deze onderwerpen kunnen spreken en dat die leeken daarom vertrouwen in het Bestuur moesten stellen. Althans iets in dien geest heeft die geachte gemachtigde gezegd. Ook van avond heeft de geachte Gemachtigde een geleerd betoog gehouden. Spreker (Beaujon) is geen geoloog, geen hydroloog of hoe men dat ook noemt. En als leek zal spreker, daarom niet op dat geleerd betoog antwoorden. De Koloniale Raad bestaat ongelukkiger wijze uit leeken. En daarom juist heeft de Raad aangedrongen op het vragen van het advies van de C. P. I. M. alhier, waar er ook personen zijn met dergelijke titels, maar die tevens voldoende water aan de C. P. I. M. hebben weten te verschaffen.

Het ontwerp wordt hierna in stemming gebracht en met ALGEMEENE *stemmen verworpen*.

Correspondentie.

X. Uw brief veel te laat (eerst gisteren avond) ontvangen.

Officieele Berichten.

Aan den tijdelijk agent van politie 2de klasse alhier E. Goedhoop is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Willem Charles Indiaan is benoemd tot tijdelijk motorist van de loodsmotorboot in de St. Nicolaasbaai op Aruba.

De Gouverneur heeft bepaald, dat op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin-Moeder, den 2n Augustus a. s., bij zonsopgang de vlaggen op de openbare gebouwen, de forten op dit eiland en op de gouvernementsvaartuigen zullen worden geheschen en met zonsondergang zullen worden gestreken.

De kommies der belastingen op St. Eustatius C. F. Cruger is aangewezen om als agent van den schoener „Virginia" op te treden gedurende de afwezigheid van den heer N. Mussenden.

Aan den tijdelijken agent van politie 2de klasse Ch. Th. Reginald op Aruba is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Steunt het „Apostolaat der Zee" en honderden Zeelieden zullen U dankbaar zijn.

****

Kennisgeving.

Alhier opgericht op den 20sten Juli d.j. de Curaçaosche Voetbal Vereeniging

„Sarto"

Namens het Bestuur de secretaris H. L. LAURENS.

N. B. Liefhebbers voor 't lidmaatschap, vervoegen zich schriftelijk bij den secretaris.

****

Berichten uit de Kolonie.

Goede reis.

Zondagmorgen is met het SS. *Amersfoort* via Colon en New-York de Eerw. frater RADULFUS, directeur van *Scherpenheuvel*, naar Holland vertrokken.

A. s. Donderdag vertrekt eveneens naar Holland de Eerw. frater HERMENEGILD, directeur van het St. Thomas College alhier. Beide fraters zijn opgeroepen om deel te nemen aan het generaal kapittel hunner Congregatie, begin October te Tilburg te houden, ter verkiezing van een Algemeene Overste hunner Congregatie.

Cuba.

La Cruz deelt mede, dat de goulet *Frisia* den 16 Juli van Chaparra (Cuba) vertrokken is, zeer waarschijnlijk met een groot getal werkkrachten van onze eilanden afkomstig aan boord. Iemand, die met de Spaansche boot dezer dagen van Cuba hier aankwam, vertelde, dat zeer vele arbeiders zich gereed hielden om te vertrekken. Op Cuba was de toestand zeer ongunstig tengevolge van de lage suikerprijzen.

De goulet *Frisia* kan de volgende week of wel hier of wel op Aruba verwacht worden.

Waterleiding te Coro en Maracaibo.

Eenigen tijd geleden hebben wij hierover reeds het een en ander bericht.

De waterleiding te Coro, de hoofdstad van den Staat Falcón, is reeds gereed en zou op den nationalen feestdag 24 Juli worden ingewijd.

Over de waterleiding van Maracaibo lazen wij in *El Nuevo Diario* van Caracas van 22 Juli, dat deze leiding, die het water uit de rivier Palmar ontneemt, een lengte van ruim 102 K. M. zal hebben, waarvoor een buisleiding van 32.6 K. M. van 850 m. M. en 70 K. M. van 650 m. M. zal noodig zijn.

Deze waterleiding zal 200 liter water per seconde kunnen leveren of wel 173 liter per persoon en per dag, waarbij de bevolking van Maracaibo op 100,000 inwoners berekend wordt, dus m. a. w. 17.300 M^3 per dag.

Voor de totstandkoming van deze waterleiding is het geheele tracée reeds opengekapt, reeds een hulp weg aangelegd van 29 KM. voor het transport van de buizen en 7 kampementen met huizen en magazijnen.

Men begint nu met een weg langs de buisleiding en het leggen van een stuwdam dwars door de rivier Palmar en het maken van een groot reservoir.

K. XIII.

Volgens een kortegolfbericht is de duikboot K XIII, die vorige week Dinsdag 20 Juli 's middags ten 4 uur van hier vertrok, den vorigen Zaterdag 24 Juli te Colon aangekomen.

The Tropical Sun.

Sinds den 6 Juni ll. wordt er te Maracaibo een courant uitgegeven in het Engelsch onder bovenstaanden titel, De redacteur uitgever is een ondernemende Amerikaan Mr. CASEY MORAN die volgens het zeggen van *The Washington Sun*, zich evengoed thuis voelt te Fairbanks, Alaska, Monterrey in Mexico of in Dead Man's Creek op de oevers van de Potomac in Virginia.

Een nieuwe oliespuiter in Maracaibo.

Een bericht in *The Tropical Sun* van Maracaibo van 21 Juli ll. meldde dat op het olieveld *El Mene* de boorput No. 116 de week te voren begon te spuiten en een dagelijksche productie gaf van 30000 vaten. Het valt niet te ontkennen, dat de putten *Juan Casiano, Potrero del Llano* en de wonderrijke put *Cerro Azul* No. 4 en andere recordputten in Californie in Bakou en ander streken van den aardbol, wat de productie betreft, best met deze nieuwe put kunnen concurreeren. Doch onder zeker opzicht moet deze nieuwe put No. 116 toch van grooter belang beschouwd worden dan de *Cerro Azul*, die toen hij in het wild opspoot tot zelf 240,000 vaten per dag leverde.

Wat put 116 van zoo'n groot belang maakt is, dat, volgens onderzoek deze olie het hooge gehalte van 37.6 Beaumé aan gasoline heeft, en dat zeer waarschijnlijk geen enkele boorput tot nu toe zulk een hoog gasoline-gehalte vertoond heeft.

Vermelding verdient ook nog, dat de rijke productie van deze bron ontdekt werd, geheel tegen de gegeven bevelen in. Want de Superintendent van de boormeesters ging toch door met boren ofschoon hij reeds achtereenvolgens drie productieve zandolie-lagen had aangeboord. Er werd hem gezegd om op te houden en met het reeds gevonden resultaat tevreden te zijn.

Doch hij zette de boring toch door omdat hij de overtuiging had, dat de rijkste bron nog lager lag. Hij had goed geraden. Put No 116 staat nu op zijn naam als een wonderrijke put.

P. L. B. de Haseth. ✠

Na een langdurig ziekbed overleed Maandagnacht in het Sanatorium de Heer P. L. B. de HASETH, postdirecteur, vroeger langen tijd districtmeester van het benedendistrict.

Onze oprechte deelneming aan de geachte familie.

Zigeuners.

Wij vernemen dat een troep Zigeuners of die ten minste er op lijken, hier voet aan wal gezet en hun tent hebben opgeslagen in de buurt van *Morgenster* en er hun werk van maken de menschen af te zetten met hun de toekomst te voorspellen. Zij verheugen zich in zeer druk bezoek. Zelfs van de betere standen uit de stad blijkt nu hoeveel zij aan bijgeloof doen. Sommige personen zijn door de meest dwaze voorspellingen reeds heelemaal het hoofd op hol gebracht. Het is onbegrijpelijk, dat dergelijk volk, dat in Holland steeds over de grenzen wordt gezet, hier wordt toegelaten en zelfs onder toezicht van den politiepost van *Cas Chiquito* dat verderfelijk werk kan voortzetten.

In dank ontvangen.

Van de firma EDWARDS HENRIQUEZ & Co een nieuwe tijdtafel van de schepen van de *Hamburg-Amerika-Linie*, route West-Indië en Central Amerika.

— van dezelfde firma het posttarief voor het lucht, verkeer in Colombia.

—een collectie reclamevloeipapiers van rubberbanden van de firma Portillo.

Nieuwe Bakenrechten.

Door het Nationaal Congres van Venezuela (dat 17 Juli ll. gesloten werd) is een nieuwe wet aangenomen en reeds door den President onderteekend en in werking gesteld, waarbij elk vaartuig, dat over de barra van Maracaibo naar zee gaat een recht van 1 bolivar per. ton inhoudsmaat betaalt. Hiervan zijn eigen en vreemde oorlogsschepen en kustvaarders vrijgesteld.

Ligia en Ina Vanterpool.

Met genoegen hebben we de vorige week opgemerkt, dat de Heer L. W. C van EPS, agent van den gouvermentsschoener *Ligia* in het *Bol. Com.* den vertrekdag van de *Ligia* voor het publiek heeft aangekondigd.

Ook van de *Ina Vanterpool* wordt de vertrekdag aangekondigd.

Wij hopen nu dat dergelijke publicaties, wanneer noodig. geregeld zullen geschieden.

Hoog bezoek.

El Boletin Comercial deelde deze week Donderdag mede, dat binnenkort alhier de komst kan verwacht worden van den Heer Dr. HANS LUTHER den vroegeren Rijkskanselier van Duitschland.

Deze reis is bedoeld als een studiereis aan alle landen van Latijnsch Amerika.

Er staat niet vermeld met welke boot de Heer LUTHER dezer dagen uit Hamburg vertrokken is

Het reisplan is na aankomst in Trinidad verder La Guayra, Caracas Puerto Cabello en ons eiland te bezoeken. Daarna naar Baranquilla en de hoofdplaatsen van Colombia per vliegtuig, Panama en verder Zuid-Amerika, waar hij 10 October in Valparaiso zal aankomen. Vermoedelijk zal zijn komst op Curaçao dus wel in Augustus vallen.

Amerikaansche vliegeniers.

Reeds geruimen tijd geleden is door Washington langs diplomatieken weg in den Haag toestemming gevraagd voor 2 Amerikaansche vliegeniers om op hun rondreis hier in het Schottegat te mogen landen; wat natuurlijk heel goedgunstig werd toegestaan.

Nadere bijzonderheden over deze reis brengt nu *El Bol. Com.* door een bericht overgenomen uit „*La Estrella*" de Panamá van 18 Juli.

Generaal Majoor WILLIAM LASSITER chef commandant van de Noord-Amerikaansche troepen in de Kanaal-Zone is gemachtigd alles te regelen voor een vlucht van twee hydroplans van de Kanaal-Zone naar Maracay (de residentie van den President der Republiek Venezuela).

Men verwacht dat de reis ongeveer binnen 20 dagen kan aanvaard worden, met Cartagena, Barranquilla, Girardot, Curaçao en Maracaibo als aanlegplaatsen.

Het doel van de reis is tevens de nieuwe vliegtuigen (amphibien), (dus bestemd zoowel voor overland als over-zee vluchten) onder normale omstandigheden in de tropen te beproeven. Deze vliegtuigen zijn van het type LOENING en voorzien van Liberty-motoren.

De Majoor FOLLET BRADLEY staat aan het hoofd van dezen vliegtocht, waaraan ook de majoor JUNIUS JONES en de luitenants D. V. GAFFNEY en CHARLES W. SULLIVAN en de sergeants B. WALLACE en JAMES GALL deelnemen.

Wereldkampioen.

De korte golfzender meldde Maandag, dat de Hagenaar MOESKOPS te Milaan het wereldkampioenschap op het rijwiel won tegen Prof. SPINTERS

Reclame.

Hedenavond ten 8 uur zal er op het Brionplein recht tegenover de Brug een gratis voorstelling van lichtbeelden plaats vinden voor reclame-doeleinden afgewisseld met Hollandsche stad- en landgezichten en humoristische aardigheden.

Het scherm staat opgesteld boven den winkel van ELLIS & DANIA. Het ligt in de bedoeling deze voorstellingen dagelijks te herhalen.

Electrisch Licht.

Vandaag wordt met het SS. *Carabobo* de nieuwe dynamo verwacht tot uitbreiding van de electrische Centrale van de firma S. E. L. MADURO & SONS op het Rif. Door deze uitbreiding zal de centrale een grootere capaciteit van ± 6000 lichten bereiken. Ook het gebouw waarin deze dynamo wordt opgesteld, is reeds in aanbouw en bijna gereed.

Ina Vanterpool.

Volgens mededeeling van het Agentschap Morris Curiel & Z., vertrekt deze schoener a.s. Woensdag naar de Bovenwinden.